

Pol za smeh, pol za res.

Iz torbe o. Ivana Svetokriškega.

(Priredil Josip Balič.)

15. Ne laži, ne pričaj po krivem!

Trinog Maksiminijan je ukazal svojim malikovalskim vojakom, naj ulove in mu zvezanega pripeljejo sv. Antimija, škofa. Antimij, ki je dobro vedel, kaj ga čaka, se tega povelja ni zbal, nego je ostal miren v hiši. Ko ugleda vojake, jim gre celo nasproti ter jih vljudno povabi, naj stopijo k njemu v hišo. Vojaki, ki škofa niso poznali, niti prav vedeli, kje stanuje, so radi stopili v njegovo hišo. Antimij jih ljubeznivo sprejme in blagodušno pogosti, tako, da niso mogli zadosti prehvaliti te nenavadne dobrote in radodarnosti.

Ob sklepu jih povpraša sveti mož, kam so namenjeni in koga iščejo. Odgovore mu: »Antimija, škofa, iščemo, pa ne vemo prav, kje biva«. Nato reče Antimij: »Bodite brez skrbi, kmalu vam ga pokažem«. To rekši stopi sredi hiše ter zakliče samozavestno: »Tukaj je Antimij!«

Vojaki se debelo izpogledajo ter ne vedo, kaj bi rekli, kaj bi počeli. Čez nekaj časa se pa vendar osrči poveljnik in dé: »Zelo nehvaležno bi ravnali, ko bi uklenili in Maksiminijanu izročili tako častitljivega in gostoljubnega moža. Jaz se izgovorim, da ga nismo mogli najti, a vi, tovariši, ste moje priče.« Kakor iz srca so bile vzete vojakom te besede.

Ali sv. Antimiju to ni bilo po volji, zato pouči vojake, rekoč: »Ah, prijatelji moji, nikar ne storite tega, ker lagati in krivo pričati je prepovedal Bog. Kar se mene tiče, izvolim rajše umreti, nego da vam v to privolim.« In šel je z njimi k Maksiminijanu.

* * *

16. Moli in delaj.

Sv. Antonin, florentinski škof, je zagledal nekoč idoč mimo borne hiše, na strehi silno lepega in zelo veselega angela. Začudil se je nemalo tej prikazni, sosebnostjo ker si ni mogel raztolmačiti, kaj pomenja.

Radoveden stopi v hišo. In koga najde? Ubogo vdovo s tremi hčerkami, ki so pridno delale in pobožno molile.

Zdaj je bila Antoninu jasna prikazen. Razvidel je koj, da se raduje angel nad ubogo družino zaradi njene delavnosti in pobožnosti.

Od tedaj je pošiljal dobri škof revni družini dan za dnem nekaj miloščine. Pa kaj se je zgodilo? Hčere, videč, da so z miloščino dobro oskrbljene, niso hotele več pridno delati, ampak so polagoma opustile tudi molitev. Lenoba pa jih je dovedla še dalje. Začele so se lepoticiti in ljubiti razkošnost.

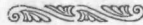
Ni bilo minilo leto dni, in sveti škof je šel zopet mimo one hiše. Pa joj! Na strehi ni videl več angela, nego vraga, ki se mu je veselo režal. Sveti mož je spoznal izpremembo. Omenjene hčere so postale iz prijateljic angelov, prijateljice hudobnega duha. To je učinila lenoba, ki je vseh grdob grdoba.

* * *

17. Najsrečnejši.

Kdo je najsrečnejši na tem svetu?

Cicero piše: „Srečen je tisti, ki ni trpel krivice v celem svojem življenju.“ Boecij pravi: „Srečen je človek, ki ne pozna bolezní.“ Sokrat meni: „Najsrečnejši je razumen in rabsoden človek.“ Celij trdi: „Najsrečnejši je oni, ki srečno premaga svoje sovražnike.“ Antistenes pa ima za najsrečnejšega onega, ki ga vsi radi imajo. Klavdijan misli, da je najsrečnejši človek, ki se sestara v hiši svojega očeta. Virgilij pa je mnenja, da je najsrečnejši človek, ki spoznava z lahkoto vzrok slednjega dogodka in se ne plaši s tem, kar se ima z njim zgoditi. Terencij pa sodi drugače. Imenuje najsrečnejšega onega, ki je preživel prost vsake nesreče v zadovoljnosti vse svoje dni. Lukán pa zapre usta vsem, rekoč: „Nihče ni srečen, če Bogú ne služi.“ To potrjuje tudi sv. Peter Damijan, pišoč: „Bogu služiti, se pravi kraljevati.“ To pa razlaga Tomaž Kempčan takole: „Bogu pa boš služil in svetu gospodoval le, ako samega sebe tako premagaš, da bodo počutki pokorni pameti, a pamet Bogu v vseh rečeh. Če se želiš tako izpopolniti — treba, da nastaviš pogumno sekíro na korenino ter da izdereš in zatareš skrito in neredno nagnjenje do samega sebe in do vsake posvetne stvari. Ako to zlo premagaš in ukrotiš, boš imel vedno mnogo miru in pokoja, izkratka: boš najsrečnejši!“

Zatoni, solnce! . . .

Zatoni že, solnce, zatoni,
za daljne gorice se skrij!
K počitku nam zvonček zazvoni,
k pokoju zatísní oči

O srečen, kdor v mirni se noči
spočije od truda, skrbi!
Le grehi na vesti pekoči
nemirne nam delajo dni.

Slavko Slavič.

Žalost.

Kaj so beli labudi vzpluli
na breg,
ali so beli cvetovi posuti
vsevprek?

Niso beli labudi vzpluli
na breg,
niso cvetovi posuti
vsevprek.

Sive meglice vodâ so
sredi poljá . . .
Misli otožne in težke
sredi srcá.

I. Mohorov.